

Faust van Waardenburg

Een cantate

© Gert Jan Slump

In opdracht van het Voorschotens Kamerkoor

December 2014 / Januari 2015

Deel 1

1.1 Koor: opening

Wie is de mens, wie zegt het mij?
Wat is het leven, wat de dood?
Hoe komt een mens bij zinnen?
Een eendagsvlieg, zo sterfelijk
zo stoffelijk, heel even
ademt hij op en valt dan neer
een kwetsbaar wezen door de tijd

En wie lonkt naar de eeuwigheid
een wijze raad die adem schept
het grote werk, het leven
zoekt het recept, de alchemie
smelt samen hoofd, hart, handen
tast aan, lost op, scheidt en verbindt
gist, reinigt, maakt solide, voegt aaneen

De mens aan
het leven
de vraag aan
een antwoord ...

Wie is de mens?

1.2 Aria Faust

Mijn naam is Faust, ik ben een mens
van Waardenburg afkomstig
ik ben een man van wetenschap
van het bewijs, van rekenschap
van zoeken naar de waarheid
van loutering, verdiepen in
wie is de mens? Ik ben de mens!
De oorsprong onder ogen zien

Dat wil ik
dat ben ik
een zoeker
een vinder
een vorser

Ik ben de mens!

1.3 Koor: Faust

Man van het universum
zoekt naar de gouden regel
zo immanent en evident
een man van Waardenburg
man van het glas, man van het lab
minder de schepping meer de klap
en toch knaagt het van binnen
en toch vraagt het van binnen

Wie is de mens?

1.4 Koor

Kijk daar komt uit de verten
Een vrouw van o zo ver ten
tonele, Luci Fer!
Luci Fer, berucht, beroemd
jouw naam met regelmaat genoemd
waar 't gaat om 't een en 't al
gemiste kwesties knagen
en diepgaand onbehagen
dat woelt en wroet en daagt
om zekerheden vraagt

Zo is de mens!

1.5 Aria Luci

Mijn naam is Luci, verder Fer
afkomstig uit het duister
ik ben een vrouw en draag het licht
ben Venus, voor wie ieder zwicht
verdrinkend in de waarheid
onrustig en verlustigend
zo is de mens, zie dan de mens!
Wie zoekt naar zeker wordt bediend

Verleid je
herleid je
op wegen
van zegen
de waarheid

Ik zie de mens!

Faust, ga je zien!

1.6 Koor, Faust en Luci

Faust:

Ik ben op zoek naar waarheid
en iemand voor het lab

Luci:

Ik zou je kunnen helpen
ik zet een eerste stap

Koor:

Als iemand staat voor liefde
is dit de eerste klap

Faust:

Zeg mij dan wie je bent

Luci:

Een hoeder van de waarheid
en passie in het vak

Koor:

Zij pakt met beide handen
zijn hoofd tolt, zijn hart brak

Faust:

Meer dan ooit en wie dan ook
heet ik jou welkom in dit lab
van nu af lab van het leven
want dat leven duurt maar even

Luci:

Laat ik jou de eeuwigheid
die spiegel zegt jou wie jij bent
wil mij jouw wijsheid geven
waarheid is waarnaar wij streven

Koor:

Faust is verkocht, hij is verkocht
zozeer aan Luci Fer verknocht
dat hij, niet bang voor vloek en doem
wil gaan voor redeloze roem

1.7 Koor

Zo wordt dan tussen beiden
bezegeld wat sinds tijden
door ieder mens al werd begeerd
kennis van goed en kwaad
de allergrootste wijsheid
de onbetwiste waarheid
in ruil voor wat ten diepste
een mens toch mens laat zijn
de fijnbesnaarde mensenziel

1.8 Faust en Luci

Faust:

Geef mij je tijd en zoek met mij
waarnaar de mensheid hunkert

Luci:

'k zal u geheel ten dienste staan
en bied u steun in zoeken naar
de allerdiepste wijsheid
de allergrootste vrijheid

de alchemie van hoofd en hart
mijn handen bied ik u

Faust:

Zeg mij dan nu: wat is je prijs?

Luci:

Ik vraag u slechts uw ziel
na ommekomst van zeven jaar

Faust:

Een eeuwigheid te winnen
met jou het antwoord vinden
op vragen van het leven zelf
mijn ziel dan te verliezen,

ach

dat lijkt kinderspel!

1.9 Koor, Faust en Luci

Koor:

Grootspraak, hoogmoed: wat je ziet
dat is niet altijd wat je krijgt
Luci zwijgt in alle talen
rond de grote zin-verhalen
Wat nu, wat nu?

Faust:

Luci ik moet constateren
- zal dat ook vandaag beweren -
dat alchemie in levensvragen
tussen ons ver te zoeken is

Luci:

Faust dat bedroeft mij zeer
vertrouw mij nog een keer
Geef naast je ziel mij ook je hart
laat rusten wat je zo verwacht

Faust:

't is niets dat mij verwacht
't is spijt die mij verhardt

Luci:

Als dat is wat het lijkt,
geef mij dan een laatste kans

Koor:

Zo zeer verward, teleurgesteld
't lijkt exit voor de pseudoheld
of is er nog een laatste kans
een laatste kans op alchemie

Toe dan
versmelt, tast aan
los op, scheidt en verbindt
gist, reinig en consolideer
en voegt aaneen
nog één keer dan

de mens aan
het leven
de vraag aan
een antwoord ...

Wie is de mens?

Deel 2

2.1 Orkest

2.2 Koor, Faust en Luci

Koor:

Een laatste kans, een laatste sjans
die Luci nu nog bindt aan Faust
honger naar waarheid, wijsheid, glans
van eeuwigheid, bedenk nu Faust

Waar kom je om, waar kom je mee
ze faalde, faalt weerom
er is geen antwoord, panacee
nee, niemand komt er om

Wat nu Faust, wat nu Faust?

Faust:

Het onmogelijke vraag ik
een bloemenzee
een keur aan groenten in midwinter

Luci:

Dat wat mogelijk is zeg ik
daar doe 'k het mee
opdat ik wat u grieft versplinter
et voilà!

Faust:

Oh la la!

Koor:

Oh la la!

Oh la la!

2.3 Koor en Faust en Luci

Koor:

Ze zaait ze paait
ze aait en, verdraaid,
Faust toont gevoel
warmt op, ontdooit
maar gaat niet over één nacht ijs

Faust:

Ik ben onder de indruk
maar ga nog niet overstag
bewijs leidt steeds tot twijfel
is dat alles wat ik zag?

Ik heb daarom een nieuwe vraag
Luci, leer me vliegen
en leer me overstijgen
elk plat en ruw bewijs

Luci:

Wat is groter wat is schoner
dan wat ons als aardbewoner
optilt naar wat uitzicht biedt
meer nog dan het hoogste lied

Koor:

Hij vliegt, hij vliegt, 't is heus
Luci laat hem nu geen keus
hij bestormt zomaar de hemel
meer dan dat:
het is een zwever!

2.4 Koor

Koor:

Faust laat zich niet snel winnen
gaat zich opnieuw bezinnen
met beide benen op de grond
alsof geen leegte, lucht bestond

Waar komt hij nu weer mee?

Faust:

Lucy leer mij bruggen bouwen
leer mij verbinden en weer breken
leer mij creëren en aanschouwen
om dan neutraal in taal en teken,
in zin en theorie te spreken
leer mij die kunst, ben ik de jouwe

Luci:

Ach ach, wee wee
bruggen vraag je
bruggen krijg je
bruggen bouw ik
bruggen breek ik
geen brug te veel

geen brug te ver

2.5 Aria Luci

Waar ben ik aan begonnen
en waar gaat dit naartoe
ik geef mij nu gewonnen
ik ben dit klusje moe

Ik zie geen andere uitweg,
naast eindeloos geduld,
dat ik het einde aanzeg
van eed en zieleschuld

Het is gedaan
het is niet langer houdbaar
ik zeg hem aan
zijn ziel niet langer inbaar

Hij heeft gewonnen
ik geef het op

2.6 Koor en Faust

Koor:

Hoor Faust, het goede nieuws
je bent verlost van wat je bond

Faust:

Contract of pact, toe weg ermee
ik ga met niemand nog in zee
negeer wat ooit geschreven is
verscheur niet wat ik toch niet mis

Weg met conventie
weg met de mores
de vrije wetenschap
de onbegrensde wetenschap

zij zegeviert
zij zegeviert

Koor:

Als zij maar niet
Als hij maar niet
De wijsheid verkwanselt

2.7 Koor

Koor:

Faust slaat door en gaat ervoor
hij wil het mooiste van het mooiste
en zoekt naar zoetgevooisde
talenten voor zijn lab

Faust:

Ik wil Heleen
de allermooiste allerslimste
vrouw op deze aardbol
Heleen van Troje
welgevormde, o zo mooie
Heleen van Troje

Koor:

Heleen van Troje
wil hoge ogen gooien
maar zij wordt geen succes
ze werkt een week of zeven
daarna wordt zij geacht
haar boeltje weer te pakken
chagrijn, chagrijn
is voor zo'n slimme schone minder fijn

2.8 Aria Faust

De steen der wijzen, alchemie
ik ben er bijna, kom en zie
hoe hoofd, hart, handen samensmelten
worden aangetast en opgelost
gescheiden en verbonden
gegist, gereinigd, en tenslotte nog,
solide en aaneengevoegd,
verworden tot een nieuwe eenheid
de waarheid en de wijsheid
die alle ding te boven gaat
de steen der wijzen
het grote werk
de overwinning
en nooit meer dood
leve de wetenschap

2.9 Koor

Zeven jaar
na het grote contract
is het werk gedaan
zie Faust daar nu staan
onoverwinnelijk
onaantastbaar
onwetend
ontketend en ontkennend

Zeven jaar voorbij
en het contract intact
arme Faust
zoveel gewonnen
en zoveel verloren
zie de mens!

2.10 Aria Luci

Je tijd is om Faust,
jouw spel dat is voorbij
jouw ziel is nu voor mij
je zakelijkheid erbij

Het is over nu, jij bent van mij
tijd tikt, verstikt
de waarheid is vergankelijk
en wijsheid is uiteindelijk
een tijdelijk, afhankelijk
slechts lucht en leegte
najagen van de wind

Kom nu, Faust
kom, je tijd is om

2.11 Koor, Faust en Luci (vrij naar prediker 3)

Koor:
Voor al wat gebeurt is een uur
een tijd voor alles onderhemels

Koor:
een tijd om te baren
en een tijd om te sterven

een tijd om te planten
en een tijd om te rooien

Luci:

een tijd om te doden
en een tijd om te helen

een tijd om te breken
en een tijd om te bouwen

Faust:

een tijd om te huilen
en een tijd om te lachen

een tijd om te rouwen
en een tijd om te dansen

Koor:

een tijd om te vlammen
en een tijd van verkillen

een tijd van omhelzen
en een tijd van pareren

Luci:

een tijd om te zoeken
en een tijd van verliezen

een tijd van bewaren
en een tijd van verspillen

Faust:

een tijd om te scheuren
en een tijd van herstellen

een tijd om te zwijgen
en een tijd om te spreken

Koor:

een tijd voor de liefde
en een tijd om te haten

een tijd voor de oorlog
en een tijd voor de vrede

2.12 Koor

Wie is de mens, wie zegt het mij?
Wat is het leven, wat de dood?
Hoe komt een mens bij zinnen?
Een eendagsvlieg, zo sterfelijk
zo stoffelijk, heel even
ademt hij op en valt dan neer
een kwetsbaar wezen door de tijd

En wie lonkt naar de eeuwigheid
een wijze raad die adem schept
het grote werk, het leven
zoekt het recept, de alchemie
smelt samen hoofd, hart, handen
tast aan, lost op, scheidt en verbindt
gist, reinigt, maakt solide, voegt aaneen

De mens aan
het leven
de vraag aan
een echo
een antwoord?

Wie is de mens?